

NEMZETKÖZI KISVÁLLALKOZÁS-FEJLESZTÉSI MODELLEK

NEMZETKÖZI DEKLARÁCIÓK

ENSZ EURÓPAI GAZDASÁGI BIZOTTSÁG INTEGRÁLT KISVÁLLALKOZÁS-FEJLESZTÉSI MODELJE

Az 1989-es rendszerváltás után az ENSZ Általános Közgyűlés 50. Fenntartható Fejlődés és Nemzetközi Gazdasági Együttműködés – Vállalkozás és privatizáció a gazdasági növekedésért és fenntartható fejlődésért tárgyú ülés keretében úgy döntött, hogy az átmeneti gazdaságú országok állami politikájának kialakítása céljából regionális tanácsadói szolgáltatást létesít Genfben az ENSZ európai főhadiszállásán az Európai Gazdasági Bizottság – ENSZ EGB - (UN Economic Commission for Europe) keretében. [1] E szolgáltatás keretében került alkalmazásra e dolgozat szerzője mint Ipari és Technológiai Regionális Tanácsos.

Az ENSZ EGB 55 tagországból álló pan-európai szervezet, amelynek az 1990-es évek elején 28 átmeneti gazdaságú országa volt. Ezek az egykori szovjet érdekszférába tartozó közép- és keleteurópai országok, valamint a Szovjetunió felbomlása révén keletkezett Független Államok Közössége országai.

Az ENSZ EGB tevékenységében hosszú ideig érvényesült a kelet-nyugat politikai konfrontáció hatása, ennek következtében először a technológiai, majd az ipari tevékenységek kerültek háttérbe. Az átmeneti gazdaságú országok első 1995 júniusban Genfben rendezett Ipari Szerkezetváltás Tanácsadói Műhelymunkán kiderült, hogy a legtöbb ország nem tud mit kezdeni az állami nagyvállalatok csődbemenetele vagy drasztikus áramvonalasítása miatt felszabaduló munkaerőfelesleggel. A privatizáció önmagában nem oldotta meg a gazdaság rendbetételét. 1996-ban a cseh vezető politikai napilapnak nyilatkozva rámutattam arra, hogy „ha a Trabantra rátesszük a címkét, hogy az Mercedes, akkor az még Trabant marad”. Vagyis a tulajdonváltás egy vállalat élén nem jelent lényeges változtatást. Sajnos hazánkban a működő vállalat tulajdonosi szerkezet megváltoztatása hosszútávon nem járt eredménnyel, a kormányok pedig tudatosan vagy egyszerűen csak nem hozzáértően tönkretették a klasszikus magyar ipari vállalatok zömét. Klasszikus példa a GANZ, az IKARUSZ, a hazai cukorrépagyárak megszüntetése és a világon vezető zászlóshajónak tartott TUNGSRAM jelentős leépítése.

Ebben a helyzetben több közép-európai és FÁK ország kormánya azzal a kérdéssel fordult az ENSZ EGB-hez, hogy dolgozzon ki egy modellt a magángazdaságon alakuló KKV-szektor kialakítására. Sem a Világban, sem az EBRD, sem az Európai Bizottság nem rendelkezett semmiféle előírással. Az az új „szocialista brigádversenymozgalom”, hogy privatizálj ma többet mit tegnap, jelentős vagyonszűkítéssel járt és ennek következtében a közép-kelet-európai országok jelentős vagyon és értékvesztést szenvedtek el.

A vállalkozás a legtöbb átmeneti gazdaságú országban korábban tiltva volt, így a kormányzatban nem voltak gyökerei, a többi ágazattal összehasonlítva. Éppen ezért alakultak ki a legváltozatosabb gazdaságirányítás kormánysszervezetek az ipari minisztériumtól kezdve a vállalkozásfejlesztési minisztériumig, a gazdasági minisztériumtól a monopóliumellenes és

kisvállalat-fejlesztési állami bizottsáig, sőt az ukrán szabályozáspolitikai és kisvállalkozás-fejlesztési bizottsáig.

Az ENSZ EGB a regionális tanácsadói szolgáltatás keretében egy **Integrált Vállalkozás és KKV-fejlesztési Modellt** fejlesztett ki, amelyet számos ország sikeresen alkalmazott és ez alapján látott hozzá nemzeti KKV-szektorának kialakításához. Ennek lényege, hogy a vállalkozásfejlesztést három egymással párhuzamosan futó és egymással interaktív kapcsolatban lévő hierarchikus szinten, egyidőben kell fejleszteni. [2]

Az Integrált Vállalkozás és KKV-fejlesztési Modell hasonlít egy piramishoz, ahol a legfelső szint a legfontosabb, ez a stratégiai szint, amiért a kormányzat felel. Itt ül a „főnök”, vagyis a miniszterelnök a maga kormányzati struktúrájával. Az ő elkötelezettsége nélkül a további szintek se fognak működni. A középső szint az intézményi struktúrák szintje. Ezeket az intézményeket ki kell alakítani és rendszerbefoglalni, különben nem lehet a „főnök” parancsát végrehajtani. Ennek a szintnek már több szereplője van, mint a legfelsőnek. És végül a legalsó, harmadik szint a legnépesebb, itt vannak maguk a vállalkozók mint célszereplők – hasonlítottalva élve a „rabszolgák” -, akik nap mint nap vásárral viszik bőrüket, terméket állítanak elő és szolgáltatást nyújtanak. Számukra olyan környezetet kell biztosítani, amiben „élni kell a juhok azért, hogy nyírni is lehessen”. A harmadik szint eredményessége és hatékonysága tükrözi a gazdasági transzformáció mikéntjét. Ez egyben a parlamenti és kormányzati politikusok tevékenységének fokmérője is.

Az egész rendszer csak akkor hatékony, ha az egyes szintek között kölcsönös megértés és együttműködés alakul ki. A legtöbb probléma abból adódik, ha a kormányzat alatt elszalad a 1. és a 2. és 3. szint szereplőinek megkérdezése nélkül cselekszik. A hazai duális gazdaság kialakulása ennek az elhibázott kormányzati politikának a következménye, amelyben a multinacionális cégek sokkal nagyobb támogatást élveznek, mint a hazai mKKV-k.

Stratégiai szint – politikaformálás (1. számú hierarchia)

Feladat

Megfelelő, a vállalkozásokra alkalmas üzleti környezet kialakítása, elkötelezettség a vállalkozások, mikro és kisvállalkozások létrehozására és támogatására, ezen belül megfelelő vállalkozás-fejlesztési politikák és a KKV-k támogatásának törvényes eszköztárának megteremtése, az mKKV-k működtetéséhez szükséges pénzügyi alapok létrehozása, az mKKV-k információhoz, innovációhoz és technológiai fejlesztéshez való jutásának elősegítése, és az emberi erőforrások fejlesztése

Felelős

Miniszterelnök, törvényhozás, állami adminisztratív testületek, költségvetés és a kormányzati szervek által a KKV-szektor fejlesztési terveinek és programjainak összeállítására kijelölt intézmények.

Infrastrukturális/intézményi szint – támogatást nyújtó intézmények (2. számú hierarchia)

Feladat

Olyan infrastruktúra – független intézmények és mechanizmusok – létrehozása és megerősítése, amelyek hatékony szolgáltatást nyújtanak az mKKV-k támogatásához beleértve az információadást, üzleti tervekészítést, partneri és marketing kutatási információkat, a pénzügyi forrásokhoz való jutás lehetőségét, hitelgarancia rendszerek létrehozását, a piacorientált gondolkodás mód kialakítását és fejlesztését, a vállalkozók innovációs támogatását, a információs és telekommunikációs kultúra elsajátítását és hasznosítását, oktatási és továbbképző intézményeket, szakmai és érdekképviselői szövetségeket, a minőségügyi és környezetvédelmi kultúra tudatosítását és elsajátítását, stb.

Felelős

Állami és a magánszektor intézményei, kereskedelmi és iparkamarák, fejlesztési ügynökségek, kereskedelmi bankok és nem kereskedelmi pénzügyi szervezetek, szakmai és szociális szövetségek, nem-kormányközi szervezetek,

Vállalati szint – vállalkozók és üzleti partnerek (3. számú hierarchia)

Feladat

Vállalkozás és mKKV-fejlesztés a integrált módszeren belül alágazati szinten a vállalkozói és vezetési szint emelésével, közvetlen konzultációs szolgáltatás nyújtásával, ipari zónák, business központok, business inkubátorok létesítésével, a minőségirányítási rendszerek kialakításának elősegítésével, az mKKV-k nemzetközi piacokra való kijutás lehetőségeinek megteremtésével, a közösségi programokban való részvétel megteremtésével, a kiváló vállalkozói képesség elismerésével, a fiatal, mozgássérült és női vállalkozók esélyegyenlőségének megteremtésével, az mKKV-k közbeszerzési pályázatokban való sikeres részvétel támogatásával, stb.

Felelős

Vállalkozók, mVVK-k, egyetemek, oktatási intézmények, vizsgáló és tanúsító intézetek, fogyasztóvédelmi hatóságok, konzulens vállalatok

KÖZÉPEURÓPAI KEZDEMÉNYEZÉS – KEK - KKV DEKLARÁCIÓJA

A Középeurópai Kezdeményezés (KEK) megalakulása óta kiemelt témaként kezeli a KKV szektor kialakulását. 1989 óta a KEK régió jelentős politikai, gazdasági és szociális reformokon ment keresztül. E fontos folyamatban Ausztria az EU tagja lett és hét közép-európai ország döntött úgy, hogy csatlakozik ehhez az integrációhoz.

Az ezredforduló idején a 16 KEK ország 7 millió KKV-ja több mint 25 millió embert foglalkoztatott a 80 milliós munkaerőből, miközben 9,2 millió volt a munkanélküliek száma. Abból a célból, hogy az átmeneti országok gazdasági reformolyamatát felgyorsítsák, növeljék a versenyképességet és csökkentsék a munkanélküliséget, a KEK országok kormányai elhatározták, hogy megfogalmazzák és deklarálják a vállalkozásfejlesztési politikát és KKV-szektor-fejlesztési irányelveket.

A **KEK KKV Deklaráció** kidolgozására a KEK Kisvállalati Munkacsoportot kérték fel, amely az ENSZ EGB vállalkozás és KKV-fejlesztési regionális tanácsadót vonta be a normatív anyag szövetegzésére. A Deklarációt a KEK kormányok illetékes miniszterei (gazdasági, ipari és vállalkozásfejlesztési miniszterek és miniszterhelyettesek) 2000. november 24-én Budapesten fogadták el. A Deklaráció teljes szövegét lásd az ERENET honlapján [3].

A szóbanforgó dokumentumban a KEK miniszterek a KEK országokban a KKV-fejlesztés politika alapelveit a következőkben fogalmazták meg:

1. **Kedvező politikai és gazdasági környezetet** – politikákat és eszközöket – kell teremteni az átmeneti és feltörekvő gazdaságokban. Ez a feladat a Kormányok legfőbb feladatai közé kell hogy tartozzon. A magán KKV szektor kialakulásának gyorsítása és a KKV-k kooperációja a nagyvállalatokkal jelentős mértékben hozzájárul a társadalom jólétének megteremtéséhez és a KEK Tagországok stabilitásának biztosításához.
2. A vállalkozás-fejlesztési politikák kialakításánál figyelembe kell venni a **KKV szektor sajátosságait és igényeit**. Olyan támogatási politikát egy eszközrendszerrel kell kidolgozni, amelyet segítik a KKV-k kialakulását és növekedését.
3. Hangsúlyozni kell a **KEK KKV Munkacsoport szerepét** a KKV támogató politikák és eszközök átmeneti gazdaságú országok fejlesztésében és támogatni kell a kevésbé fejlett átmeneti és konfliktus utáni országok kormányzati politikáit.
4. A KEK országokban alkalmazott **KKV definícióit** harmonizálni kell az EU normatív ajánlásaival. Egy egységes meghatározás hozzájárul a szektor konzisztenciájához, átláthatóságához és a nemzeti támogatási rendszerek hatékonyságának javításához.
5. A KKV Tagországokban a kormányoknak **hatékony törvényeket és eljárási rendet** kell létrehozni vállalatalapításra, KKV-fejlesztésre és munkahelyteremtésre.

6. A KEK **fejlett országai nyújtsanak segítséget** az átmeneti gazdaságú országoknak a vállalkozásbarát környezet létrehozásában és támogassák a KKV-szektorok fejlődését a „jó gyakorlatok” átadásával és megfelelő információ és tapasztalatátadással.
7. A KEK KKV Munkacsoportja vizsgálja meg a lehetőségét egy az Európai Bizottság BEST kezdeményezéséhez hasonló **KEK Üzleti Környezet Egyszerűsítési Erőcsoport** létesítésének.
8. A KEK Kormányok tegyenek lépéseket a megfelelő törvényhozási gyakorlat és **üzleti környezet folyamatos monitorozására és kiértékelésére** azzal a céllal, hogy javítsák a KKV-k fejlődését és növekedését.
9. Folyamatosan javítani kell az **üzleti szolgáltató és támogató intézmények** működését, különösen helyi szinteken.
10. Az **innovatív** és magasabb hozzáadott értéket előállító **vállalkozásokat**, valamint az új termékeket előállító és szolgáltatást nyújtó KKV-kat **minden eszközzel támogatni kell**. Eő kell segítenia szellemi tulajdon védését, az EU műszaki és minőségbiztosítási rendszereinek adaptációját, a fenttartható fejlődés elősegítését, beruházásokat az emberi erőforrások javításába, a K+F+T és információs technológiát alkalmazását, az üzleti kockázatok csökkentését és egyebeket. A KEK országok dolgozzanak ki olyan **nemzeti programokat**, amelyek elősegítik a versenyképesség javítását és a **KKV-k részvételét a K+T és T+IT programokban**.
11. Támogatni kell a joint venture-eket, a klastromok kialakulását, a **beszállító hálózatok** és alvállalkozás kialakulását. A kormányok hozzanak létre **támogató rendszereket és eszközöket**, valamint formális és informális hálózatokat ezek támogatására és a KKV-k bevonására.
12. A kormányok ismerjék fel az **emberi erőforrások fejlesztésének** fontosságát. Annak érdekében, hogy a vállalkozói és vezetői képességek javuljanak, a hatóságok javítsák a meglévő oktatási programokat és alakítsanak ki diákok, vállalkozók és alkalmazottak részére hatékony és adekvát oktatási és tréning programokat. A KKV-szektor sajátosságait be kell építeni valamennyi oktatási és tréning programba.
13. A Kormányzatok, kereskedelmi, ipari és kézműipari kamarák és szakmai szövetségek segítsék a KKV-kat **minőségbiztosítási és irányítási rendszerekkel kapcsolatos információhoz** való jutáshoz, különösen a vállalkozáslétesítés kezdeti szakaszában.
14. A **nemkormányközi szervezetek** fontos szerepére való tekintettel azok legyenek sokkal **aktívabbak a KKV-k létrehozásában** és fejlődésében.
15. A KKV politikák hatékony kialakítása érdekében meg kell hívni a **KKV-kat képviselő szervezeteket**, mint kereskedelmi és iparkamarákat, kézműipari kamarákat, a munkavállalók képviselőit, a szakszervezeteket és más szövetségeket a **szociális párbeszéd** valamennyi fázisába.

16. Diverzifikálni kell a **pénzügyi támogatási programokat** a KKV-k életciklusának megfelelően. Figyelembe kell venni a mikro-, kis- és közép-méretű vállalkozások eltérő pénzügyi támogatási igényeit.

17. **Elő kell mozdítani a pénzügyi intézményekkel folytatandó párbeszédet** annak érdekében, hogy javuljon a KKV-szektor jelentőségének tudatosítása a nemzeti gazdaságokban. Fel kell híni a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szektor munkatársai kapjanak oktatást a KKV-k sajátosságairól. Ugyanakkor a pénzügyi intézmények tegyék eljárásaikat átláthatóvá és egyszerűvé.

18. A pénzügyi intézmények dolgozzanak ki **tipizált KKV finanszírozási eljárásokat** (speciális hiteleszközöket a kezdő tőkéhez való jutáshoz, hitelgarancia eszközöket, mikrohitelket, leazinget, venture capital alkalmazást és üzleti angyalok felkutatását, stb.). A pénzügyi szektor dolgozzon ki **innovatív pénzügyi támogatási rendszereket** a KKV igények kielégítésére.

19. A hatóságok fejlesszék tovább a helyi, regionális és nemzeti szinten az állami pénzügyi rendszereket. Az ilyen programokat kell az innovációt, versenyképességet, K+F és T+IT projekteket finanszírozni és a KKV-szektor fenntarthatóságát szavatolni.

20. Az Európai Rekonstrukciós és Fejlesztési Bank (EBRD) nyújtson segítséget a **mikrohitelezéshez** és az előléttel nem rendelkező mikrovállalkozók üzleti kezdéséhez.

21. A Kormányok javítsák a **KKV-k nyilvános közbeszerzésekben** való részvételét és adaptáljanak fair és korrupciómentes eljárási rendet.

22. A Kormányzatok fordítsanak megfelelő figyelmet a **nemzeti KKV-szektorról** való információgyűjtésnek. A kormányzati intézmények, különösen a KEK statisztikai hivatalai fordítsanak figyelmet az EUROSTAT-al való összehasonlítható statisztikák gyűjtésére.

23. A KEK KKV Munkacsoportja tegyen lépéseket egy megfelelő időben megvalósítandó **KEK KKV Figyelő (Observatory)** projekt kidolgozására. Annak érdekében, hogy az első ilyen jellegű jelentés elkészüljön, javasolják a Bologna KKV Charter-el összhangban a nemzetközi KKV Hálózattal – INSME- történő együttműködést. A KEK KKV Munkacsoportot a KEK Végrehajtó Titkárság és az ENSZ EGB is támogathatja.

24. A KEK Tagországokban szervezzenek konferenciákat, szemináriumokat és/vagy műhelymunkákat a **“jó gyakorlat” meghatározására és annak elterjesztésére.**

Záróközlemény

A KEK KKV politikáért felelő miniszterek

25 Felkérték a KEK valamennyi szervezeti egységét, hogy a “KKV Deklarációt a 21. század hajnalán” címmel vegyék figyelembe valamennyi munkaprogramjuk kialakításánál.

26. Felkérték a KEK KKV Munkacsoportot, hogy az ENSZ EGB-vel együttműködésben kísérelje figyelemmel a Deklaráció ajánlásainak megvalósítását és 2002-től tegyen jelentést annak menetéről és eredményeiről.

27. Továbbítsák a KKV Deklarációt a KEK Kormányaihoz.

OECD ISTANBULI MINISZTERI DEKLARÁCIÓ

Az **OECD** kiemelten foglalkozik a kis- és középvállalkozások helyzetével, külön munkacsoport keretében is. Az OECD KKV Munkacsoportjának nevét 2002 februárjában KKV és Vállalkozói Munkacsoportra változtatták, és áttekintették a feladatát, azzal a céllal, hogy a tagországoknak útmutatással szolgáljanak a megfelelő ö keretfeltételek és a vállalkozói politika legjobban bevált gyakorlata terén. A munkacsoport szándéka, hogy hozzájáruljon az OECD és a nem OECD tagországok gazdaságában végbemenő szerkezeti politika reformjához, ami fontos impulzust ad az új vállalkozások létrehozásához.

A szervezet a kis- és középvállalkozások helyzetéről és erősítésüket szolgáló feladatokról először 2000 júniusában Olaszországban, Bolognában szervezett nagyszabású miniszteri szintű találkozót. Ekkor került sor a **Bolognai Charta** elfogadására, mely a vállalkozásfejlesztés főbb irányait jelölte ki nagyvonalakban. A Charta elfogadásával beindult egy folyamat, mely során az államok vezetői nagyobb hangsúlyt fektetnek a KKV-k, a globalizáció okozta versenyben történő helytállásuk érdekében. A Charta deklarálja, hogy a kis- és középvállalkozások egyre fontosabb szerepet töltenek be a gazdasági növekedés és fejlődés, munkahelyteremtés, szegénység elleni küzdelem és a szociális kohézió területén. Külön hangsúlyozza a vállalkozói kultúra és tudás gyarapításának szükségességét, amiben a kormányoknak szerepet kell vállalniuk, mivel a globalizáció új kihívásokat jelent a szektor számára. Emellett hangsúlyozza a szabályozási környezet kedvezővé tételének, a kkv-k innovációs képességének fejlesztésének, új technológiák alkalmazásának elterjedésének, valamint a pénzügyi eszközökhöz való hozzáférés javításának szükségességét. [4]

Az első KKV-konferencia ajánlásainak megvalósításával az ún. „bolognai folyamat” keretében foglalkoztak és a második miniszteri, 2004. június 3-5. között Isztambulban rendezett konferenciát azután több nagyobb rendezvénnyel és OECD bizottsági ülésekkel is előkészítették.

A 2. miniszteri szintű „**A vállalkozás és az innovatív KKV-k erősítése egy globális világban. Egy felelősebb és befogadóbb globalizáció**” című konferenciára Isztambulban került sor. [5]

A konferencián a vállalkozásfejlesztéshez kapcsolódó speciális témákat tárgyalnak meg, és konkrét politikai ajánlásokat fogalmaznak meg az oktatás és képzés szerepe a vállalkozások el ő segítségével témakörben is. A konferencia megállapította, hogy a vállalkozói kultúra alakulását nagyban befolyásolja az oktatás és a képzés. A vállalkozói kultúra fejlesztése és vállalkozói értékek el ő mozdtítása kiemelt helyet foglalnak el a kormányok tevékenységében. Az oktatás és a képzés, élethosszig tartóan is fontos eszközei a vállalkozói viselkedés bátorításának és bizonyítottan hatással vannak a vállalkozói tevékenységére és a vállalatok teljesítményére. A számos kezdeményezés ellenére, amelyeket az elmúlt időszakban indítottak útjára és vittek

véghez, több hiányosság és probléma is tapasztalható ezen a területen: a vállalkozói ismeretek nem kellően integrálódnak az oktatási tanmenetbe és a hosszú távú gazdasági stratégiákban, az állami források hiánya korlátozott oktatási és kutatási képességet eredményezett. Ezért szükséges a kezdeményezések tervezése és megvalósítása során a kormányzati szervek közötti együttműködéseket fejleszteni, a vállalkozási ismeretek oktatásának és a képzésnek szélesebb elismertségét biztosítani. A fő politikai ajánlások között megjelent, hogy támogatni kell a vállalkozói kultúra fejlesztését oktatás és képzésen keresztül. A vállalkozói ismeretek oktatását az oktatás minden szintjébe integrálni kell, a felnőtt lakosság számára pedig biztosítani kell az élethosszig tartó programokba való bekapcsolódási lehetőséget és az információkhoz való hozzájutást.

A Bolognai folyamat eredményeinek értékelése, a vállalkozás-politika terén eddig végzett tevékenységek áttekintése után, ezen ajánlások figyelembevételével, elfogadásra került az **Isztambuli Miniszteri Deklaráció „Az innovatív és nemzetközileg versenyképes kkv-k növekedésének elősegítéséről”** címmel, amely a tagországok számára egy egységes vállalkozásfejlesztési irányvonalat alkot, első helyen kiemelve a vállalkozásra ösztönző gazdasági környezet megteremtését, rendszeres hatáselemzésekkel ellenőrizve. A vállalkozásfejlesztés érdekében olyan politikára van szükség, amely hozzájárul a human erőforrások mozgósításához. E cél elérése érdekében:

- Fejleszteni kell a vállalkozói ismereteket, és el kell ismerni a vállalkozói sikereket. Ezt elősegítheti a vállalkozói ismeretek oktatásának kiterjesztése az oktatás minden szintjére. Az oktatást ki kell egészíteni a „learning by doing”, „csinálva tanulás”, illetve a kísérletezve, gyakorolva tanítás elveinek alkalmazásával, és más gyakorlati képzésekkel.
- Támogatni kell a különböző képzési programoknak és az élethosszig tartó tanulás lehetőségeinek elterjedését ilyen szolgáltatások piacának serkentésével, és ahol ezek nem léteznek, ott államilag támogatott gyakorlati képzési programok biztosításával.
- Különös figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű csoportok és a női vállalkozók támogatására.

Az OECD LEED (Local Economic and Employment Programme Secretariat) Programjának és KKV és Vállalkozói Munkacsoportjának közös szervezésében 2005. június végén kerül megrendezésre **„Vállalkozói készség erősítése: magasabb szintű oktatás szerepe”** c. konferencia. A konferencia a felsőoktatási intézmények szerepét vizsgálja a vállalkozói készség erősítésében, különös tekintettel a közép-, kelet- és dél-kelet európai országokban és két fő témakört tesz vizsgálat alá:

1. Felsőoktatás és vállalkozói képzés és
2. Tudástranszfer a felsőoktatásból a kisvállalatok felé.

KIAVÁLLALKOZÁSOK EURÓPAI CHARTA-JA

A **Kisvállalkozások Európai Chartá**-ját a tagállamok az Európai Tanács 2000.június 19 –20-i feira-i (Portugália) ülésén hagyták jóvá és az Európai Tanács Elnökségi Következtetéseinek III. mellékleteként tették közzé. A Charta, mint a kisvállalkozások támogatási és fejlesztési tevékenységének az alapja, a vállalkozásfejlesztési politika alapidokumentumának tekinthető az Európai Unióban. Deklarálja, hogy a kisvállalatok tekintendők az innováció, a foglalkoztatás, valamint az Európán belüli társadalmi és helyi integráció fő hajtóerejének. Ezért a lehető legjobb környezetet kell biztosítani a kisvállalkozások és a vállalkozási tevékenység számára.

A Charta tíz pontban foglalja össze, hogy a tagállamok milyen eszközrendszerrel ösztönözzék a kis-és közép vállalkozások fejlődését.

Ezek:

1. Vállalkozásra való oktatás és képzés
2. Olcsóbb és gyorsabb indulás.
3. Jobb törvénykezés és szabályozás.
4. Szakmai ismeretek biztosítása.
5. Az on-line hozzáférés biztosítása.
6. Az egységes piac jobb kihasználása.
7. Adó-és pénzügyek.
8. A kisvállalatok technológiai teljesítményének erősítése.
9. Sikeres üzleti modell és a legmagasabb szintű kisvállalati támogatás.
10. A kisvállalati érdekek erősebb, hatékonyabb képviselőjének kialakítása uniós és nemzeti szinten.

Magyarország az uniós csatlakozásra váró többi országgal közösen 2002.április végén a szlovéniai Mariborban írta alá a Chartát. Elfogadásáról és az ehhez kapcsolódó jelentési kötelezettség vállalásáról a **2126/2002.(IV.26.) Korm.határozat** szól. Aláírásával Magyarország is kötelezettséget vállalt arra, hogy a meghatározott cselekvési programmal összhangban a kisvállalkozások igényeinek messzemenő figyelembevételével alakítja a hazai KKV-fejlesztési politikát és gazdálkodási környezetet. A Charta folyamatban jelenleg 35 ország vesz részt. A charta végrehajtásáról szóló legfrissebb, immáron ötödik jelentését, amely a résztvevő országok nemzeti jelentésein alapul, 2005.február 8-án adta közre a Bizottság. A jelentés rövidített változata már magyarul is olvasható az EU portálján. [5]

A kis-és közép vállalkozások támogatásának és fejlesztésének legfontosabb közösségi eszközei a Többéves Programok és az ezekhez kapcsolódó un. közös akciók. Az Európai Unió 2001 –2005-re szóló negyedik, **Többéves Vállalat-és Vállalkozásfejlesztési Program** járnak (Multiannual Programme for Enterprise and Entrepreneurship, and in Particular for Small and Medium-sized Enterprises (SMEs)2001 –2005)(**MAP**)elindításáról az EU Tanácsa 2000.december 20-án hozott határozatot (2000/819/ET).A program,amelynek teljes költségvetése 450 millió euró, amiből a pénzügyi eszközökre 317 millió euro van előirányozva,a Kisvállalkozások Európai Chartájában kitűzött célok megvalósításának legfontosabb eszköze.

A MAP öt eredeti célkitűzése a következő:

- a vállalkozások növekedésének és versenyképességének erősítése,
- vállalkozások adminisztratív és szabályozói környezetének egyszerűsítése és továbbfejlesztése,
- vállalkozói szellem ösztönzése, célcsoportos fejlesztése (kisebbség, nők, fiatal vállalkozások),
- KKV-k pénzügyi környezetének javítása,
- a vállalatok közösségi támogatásokhoz, programokhoz és hálózatokhoz való hozzájutásának könnyítése (EIC-hálózat).

Irodalom

1. UN General Assembly Report of the Secretary General, A/50/417, 1995. szeptember 12
2. Dr. Antal Szabó: Business Incubation as element of business service institution and SME development infrastructure for creation of new enterprises in CITs. Budapest, 2006. június
<http://www.erenet.org/papers/bsi.pdf>
3. CEI Declaration on Small/ and Medium/sized Enterprises at the Dawn of the 21st Century.
<http://www.erenet.org/declar/declar.htm>
4. The Bologna Charter on SME Policies. 2000. június 15.
<http://www.erenet.org/declar/declar.htm>
5. A vállalkozók képzése, vállalkozói ismeretek oktatása az EU összehasonlításában és a továbbképzésre (fejlesztésre) vonatkozó javaslatok. Készítette a Piacgazdasági Alapítvány a GKM megbízásáról, 2005. www.nfgm.gov.hu/data/cms1913436/Tanulm_jav3v1.pdf
6. (http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/charter/2005_charter_docs/com_2005_30/com_30_hu.pdf)